

Derleme Makale/ Review Article

Sosyal Hizmet Mesleğinin Öncülerinden Jane Addams'ın Mesleğe Katkıları ve Örnek Çalışmaları

Cemil Bülent Şen* – Mehmet Zafer Danış**

(ORCID: 0000-0003-1752-1876 / 0000-0001-6214-2643)

Makale Gönderim Tarihi
30.09.2024

Makale Kabul Tarihi
29.10.2024

Atf Bilgisi/Reference Information

Chicago: Şen, C. B., Danış, M. Z., "Sosyal Hizmet Mesleğinin Öncülerinden Jane Addams'ın Mesleğe Katkıları ve Örnek Çalışmaları", *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 9/ Özel Sayı: Dr. Selma Pehlivan'a Armağan (2024): 2481-2505.

APA: Şen, C. B., Danış, M. Z. (2024). Sosyal Hizmet Mesleğinin Öncülerinden Jane Addams'ın Mesleğe Katkıları ve Örnek Çalışmaları. *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 9 (Özel Sayı: Dr. Selma Pehlivan'a Armağan), 2481-2505.

Öz

Jane Addams, sosyal refah ve sosyal hizmet tarihinin en önemli öncülerinden biri olarak kabul edilmektedir. 20. yüzyılın başlarında Addams, Amerika'da sosyal reformcu, kadın hakları savunucusu ve barış aktivisti rolleriyle öne çıkmıştır. 1889 yılında Chicago'da Hull House'u kurmuştur. Addams, kent yoksulluğuyla ilgili çığır açan çalışmalarına burada başlamıştır. Hull House'da mikro-mezzo ve makro düzeylerde, bireyle, grupla ve toplumla çalışma yöntem ve tekniklerini başarılı bir biçimde kullanmış, sorunların yerel

* Doç. Dr., European University of Lefke, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, bsen@eul.edu.tr.
Assoc. Prof. Dr., European University of Lefke, Turkish Republic of Northern Cyprus.

** Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Türkiye, zdanis@sakarya.edu.tr.

Prof. Dr., Sakarya University, Faculty of Humanities and Social Sciences, Department of Social Services, Turkey.

ve ulusal ölçekte çözümünde sosyal politikayı bir araç olarak etkili kılmıştır. Böylelikle sosyal hizmetin koruyucu, önleyici ve rehabilite edici müdahalelerini politika yapımcılarla birlikte kalıcı çözümlere ulaştırmıştır. Bütün mücadelelerini insan hakları, eşitlik, sosyal adalet, toplumsal ve dünya barışı ve demokrasi kavramlarını kullanarak yapmıştır. Addams'ın fikirleri, felsefesi ve çalışmalarının sosyal hizmetin 2014 yılında Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonu (IFSW) ve Uluslararası Sosyal Hizmet Okulları Birliği (IASSW) tarafından yapılan son tanımı ile tamamen uyumlu olduğu görülmektedir. Addams, Amerikan Sivil Özgürlükler Birliği'nin kurulmasına katkıda bulunmuş ve Amerika Birleşik Devletleri'nin I. Dünya Savaşı'na girmesini engellemeye çalışmış ve bu nedenle ABD hükümeti tarafından radikal bir aktivist olarak damgalanmıştır. 1931 yılında, savaş karşıtı çabaları ve uluslararası barışı inşa etme çalışmaları nedeniyle Nobel Barış Ödülünü alan ilk kadın olmuştur. Sosyal hizmet eğitim kurumları müfredatlarına Jane Addams'ın mikro ve makro boyutta uyguladığı yöntemleri içeren ve beşeri bilimleri de önceleyen eğitim konularının eklenmesi ve vaka temelli uygulamaların yapılmasına ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aktivist, Jane Addams, sosyal adalet, sosyal hizmet.

The Contributions and Exemplary Works of Jane Addams, One of the Pioneering Figures in the History of Social Work

Abstract

Jane Addams is recognized as one of the most important pioneers in the history of social welfare and social work. In the early 20th century, Addams came to prominence in America for her roles as a social reformer, women's rights advocate and peace activist. In 1889, Jane Addams established Hull House in Chicago, where she initiated groundbreaking work on urban poverty. At Hull House, she effectively employed methods and techniques for working with individuals, groups, and communities at micro, mezzo, and macro levels. She utilized social policy as an instrumental tool in addressing issues on both local and national scales. Through this approach, she facilitated the development of sustainable solutions for the protective, preventive, and rehabilitative interventions of social work in collaboration with policymakers. All of Addams' struggles were rooted in principles such as human rights, equality, social justice, world peace, and democracy. It is evident that Addams' ideas, philosophy, and works are entirely consistent with the latest definition of social work established in 2014. Addams also contributed to the establishment of the American Civil Liberties Union and sought to prevent the United States from entering World War I, leading to her being labeled a radical activist by the U.S. government. In 1931, she became the first woman to receive the Nobel Peace Prize for her anti-war efforts and international peacebuilding initiatives. It is

deemed essential for social work education institutions to integrate into their curricula Addams' methods, which operate at both the micro and macro levels, alongside a strong emphasis on the humanities. Furthermore, the incorporation of case-based learning is seen as a necessary contribution to contemporary social work education.

Keywords: Activist, Jane Addams, social justice, social work.

Giriş

1957 ve 2000 yıllarında Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonunun (IFSW) yaptığı “Sosyal hizmet” tanımları doğrultusunda sosyal hizmet uygulamalarının eksik kaldığı görülerek Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonu (IFSW) ve Uluslararası Sosyal Hizmet Okulları Birliğinin (IASSW) çabalarıyla 2014 yılında sosyal hizmetin bugün kullanılan tanımı kabul edilmiştir. Bu tanıma göre sosyal hizmet “sosyal değişim ve gelişimi, sosyal bütünleşmeyi ve insanların güçlendirilmesini ve özgürleşmesini destekleyen uygulama temelli bir meslek ve akademik bir disiplindir. Sosyal adalet, insan hakları, ortak sorumluluk ve farklılıklara saygı ilkeleri sosyal hizmetin merkezinde yer alır. Sosyal hizmet kuramları, beşeri bilimler, sosyal bilimler ve yerel bilgi ile desteklenen sosyal hizmet, yaşam zorluklarıyla mücadele etmek ve iyilik halini geliştirmek için insanlarla ve yapılarla çalışır.”¹

ABD’de 1898’de ilk sosyal hizmet okulu olan New York’taki “Hayırseverlik Çalışmaları Yaz Okulu” milat olarak alınırsa 116 yıl sonra gelinen noktada 2014 yılında yapılan sosyal hizmet tanımının 1889 yılında “Hull House”u kuran Jane Addams’ın fikir, inanç ve uygulamalarını yansıttığı açıkça görülmektedir.

Bu makalede sosyal hizmet tarihinde iz bırakan ve çalışmalarıyla rol model olan sosyal reformcu, sosyolog, yoksulluk savaşçısı, sosyal adalet, insan hakları ve kadın hakları savunucusu ve savaş karşıtı/barış elçisi ve Nobel Barış ödülünü alan ilk kadın ve an itibarıyla son sosyal hizmet uzmanı olan Jane Addams (1860-1935)’in hayatı, fikirleri ve çalışmaları

¹ Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonu (IFSW). Global Definition of Social Work. 2014

<https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>

gözden geçirilirken günümüzde sosyal hizmet eğitime ve uygulamalarına olası katkıları tartışılmaktadır.

Bu çalışmada Jane Addams'ın yayınladığı kitap ve makalelerden, Jane Addams hakkında yazılmış biyografilerden ve Web of Science ile Scopus'ta dizinlenmiş bilimsel makalelerden elde edilen verilerden yararlanılmıştır.

Jane Addams'ın Hayatı ve Eğitimi

Jane Addams, 1860 yılında, Amerikan İç Savaşı'nın hemen öncesinde doğdu. Ailesi Illinois, Cedarville'de yaşıyordu. Jane, iki yaşında annesini kaybetti ve sonrasında babası John Addams onun gelişimiyle yakından ilgilendi. John Addams, muhafazakâr, Başkan Lincoln'e sadık bir destekçi ve birçok alanda yatırımları olan, sıkı çalışma, başarı, dürüstlük ve adanmışlığı değerleri olarak kabul eden biriydi.²

John Addams, kadınlar için eğitimi destekleyen ancak dönemin çoğu erkeği gibi, kadın eğitiminin profesyonel bir hayata yönlendirilmesi gerektiğine inanmayan, bunun yerine kadınların eş ve anne olarak rollerini iyileştirmesi gerektiğini düşünen muhafazakar bir Amerikan ailesi reisiydi.

Jane Addams, Batı dünyasında büyük bir dönüşüm dönemine denk gelen bir çağda yetişti. Tarıma dayalı bir toplumun sanayiye geçişini tamamladığı bu süreçte sanayinin getirdiği sorunlar, göç, yoksulluk ve kötü çalışma koşulları gibi problemler ortaya çıktı. Bu dönemde kadınlar, ilk defa profesyonel işler yapmaya, oy kullanmaya, üniversiteye gitmeye ve ev içi emeğin sınırlarından çıkmaya başladılar. Jane Addams'ın gençlik yılları, Amerikan iç savaşından hemen sonra başlayan ve demiryolları, fabrikalar, çelik ve kömür endüstrileri tarafından tetiklenen aşırı ekonomik genişlemenin yaşandığı, "Gilded Age/Yaldızlı Çağ" olarak adlandırılan dönemin son kısmında geçmiştir. Bu büyümeyle birlikte, sanayinin üzerindeki devlet düzenlemelerinin eksikliğinden ve yaygın

² Addams, Jane. *Twenty Years at Hull House*, Open Road Integrated Media, Inc., 2021. s.9 (Orjinal Basım 1910, ikinci basım 1961)

açgözlülük ile yolsuzluktan faydalanan küçük ama son derece zengin bir vatandaş sınıfı ortaya çıkmıştı.³

Babası John Addams, 1854 ile 1870 yılları arasında Illinois Eyalet Senatosu üyesiydi, bu nedenle Jane Addams, yaşamının ilk on yılında siyasi katılım, vatandaşlık görevi ve vatanseverlik atmosferine derinden kök salmış bir çevrede büyüdü.⁴ Jane için Lincoln, sıradan insanların ülkenin özü, temeli ve geleceği olduğu fikrinin simgesiydi.⁵

Jane Addams'ın üniversite yılları onun gelişiminde son derece etkili olmuştur. Bilim ve eleştirel düşüncenin yükselişi, onun kadınların toplumsal olarak kendilerine biçilen rolleri sorgulamasına yol açtı. Hızla mekanikleşen bir dünyada, kadınların sezgisel niteliklerinin değerli görüldüğü bir dünya idealize etti. Kadınların ihtiyacı olan şeyin, konuşma gücü ve hakkı olduğunu düşünüyordu.⁶ Bu görüşler, demokrasiye duyduğu derin saygıyla birleştiğinde, onun felsefesinin ve yaşam boyu sürecek çalışmalarının habercisi olmuştur.

Okuldan mezun olduktan sonra, geleceği konusunda sekiz yıl süren bir kafa karışıklığı ve hayal kırıklığı dönemi yaşadı. Tıp okulundaki başarısız bir girişimden sonra, onu altı ay boyunca yataklara düşüren uzun bir hastalık süreci geçirdi.⁷

Hull House'un Kuruluşu

Jane'in yerleşim evi fikri, İngiltereye yaptığı seyahatlerden etkilendi. Londra'da haftalık pazarın bozulmuş ve çürümüş yiyeceklerinin, yoksullara daha ucuz fiyatlarla satıldığı bir Cumartesi günü yiyecek müzayedesindeki ürkütücü anısını paylaştı. Bu, onun ilk kez aşırı yoksullukla karşılaştığı yerdi. Daha sonra, bu olayın ardından seyahatlerinde deneyimlediği hiçbir şeyin "gerçek" olmadığını, sadece

³ Hanesworth, Carolyn. "Reaching Back to Go Forward - Applying the Enduring Philosophy of Jane Addams to Modern-Day Social Work Education." *The Routledge Handbook of Critical Pedagogies for Social Work*, edited by Christine Morley, et al., Taylor & Francis Group, 2020. s.34

⁴ Addams, Jane, a.g.e. s.20

⁵ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.35

⁶ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.35

⁷ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.35

orada tanık olduğu acı ve aşğıılanmanın gerçek olduğunu hissettiğini yazılarında sık sık belirtti.⁸

Jane Addams ve Ellen Gates Star, Hull House'u, Londra'da 1884 yılında Barnett çifti tarafından kurulan "Toynbee Hall" deneyiminden haberdar olup burayı gezip inceledikten sonra 1889 yılında, Jane Addams 29 yaşındayken kurdular.⁹

Ellen Gates Starr, Addams'ın Rockford Semineri'nden sınıf arkadaşıydı. Kendi başına da kararlı bir sosyal savunucuydu ve Addams ile birlikte çocuk işçi yasalarının reformu ve Chicago'daki sanayi çalışma koşullarının iyileştirilmesi için çalıştı.¹⁰ Addams ve Starr, Hull House'u, Gilded Age'in yerini İlerici Dönem'e bırakırken kurdular. İlerici Dönem, Gilded Age'in yol açtığı göç, kentleşme, sanayileşme ve siyasi yolsuzluk gibi sorunlara bir tepki olarak ortaya çıkmıştı.¹¹ Hull House'da yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunu bu dört alandaki reformlar oluşturdu. Reformist yerleşim evi (Settlement house) hareketi, aslında 1880'lerde Londra'da ortaya çıkmış ve 1920'lere kadar sürmüştür. Amacı, farklı sosyal ve ekonomik sınıflardan gelen insanların, içinde oldukları yoksulluklarını hafifletmek ve birbirleriyle sosyal, kültürel, entelektüel anlamda etkileşimler kurmaları amacıyla bir arada yaşayacakları ve birlikte çalışacakları bir yerleşim evi ya da muhiti kurmaktır. Yerleşim evleri, okul sonrası bakım, çocuk bakımı ve sağlık hizmetleri gibi hizmetler sunmanın yanı sıra, sanat ve edebiyattan ev içi ve iş temelli becerilere kadar değişen konularda dersler, kulüpler, konferanslar ve atölyeler şeklinde eğitimler de vermekteydi. Yerleşim evlerinin sakinleri, öğretmen oldukları kadar, sınıf veya etnik köken fark etmeksizin aynı zamanda öğrencilerdi. Bunlar arasında yerel topluluk sakinlerinin yanı sıra, sosyal sorunlar ve reform hakkında daha fazla bilgi edinmek amacıyla yerleşim evinde yaşayan iyi eğitilmiş profesyoneller de vardı.¹²

⁸ Addams, Jane, a.g.e. s.56

⁹ Knight, Louise. W. *Citizen: Jane Addams and the Struggle for Democracy*. University of Chicago Press, 2005. s.166

¹⁰ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.36

¹¹ Addams, Jane, a.g.e. s.43

¹² Briggs, Asa, and Anne, Macartney. *Toynbee Hall (Routledge Revivals) : The First Hundred Years*, Taylor & Francis Group, 2011.

Jane Addams, Ellen Gates Star ile birlikte 1889 yılında Chicago'da Hull House'u kurdukları dönemde Chicago, Amerika Birleşik Devletleri'nin ikinci, dünyanın ise altıncı en büyük şehriydi. Dolayısıyla, Chicago sosyal, ekonomik ve siyasi alanlarda sürekli değişim geçiren bir şehirdi.¹³ Addams ve Star, şehrin en yoksul mahallelerinden birinde yerleşim evlerini kurdular. Bu mahalle, çöp ve sokakta biriken atıklar gibi sebeplerden kaynaklanan ciddi sağlık sorunları ve kötü kokularla boğuşuyordu; bu da yüksek bebek ölüm oranlarına yol açıyordu. Ayrıca, şehir genelinde ve özellikle bu mahallede farklı milletlerden ve etnik kökenlerden aileler bir arada yaşamaktaydı.¹⁴ Topluluk içindeki aileler arasındaki uyum ve iletişim eksikliği aynı zamanda düşmanlık da yaratıyordu. O dönemde, sanayi ucuz ve örgütsüz iş gücünden yararlanarak kadınları ve çocukları tehlikeli ortamlarda günde 12-14 saat çalışmaya zorluyordu.¹⁵

Addams ve Starr'ın yola çıktıklarında belirli bir planları yoktu, bunun yerine Hull House yerleşiminin doğal bir şekilde gelişmesine izin verdiler. Yerleşimin kolayca erişilebilen, geniş, misafirperver ve hoşgörülü bir ruh taşıyan, herkesin hissettiği sosyal etkileşim özlemine hitap eden doğal bir yer olmasına özen gösterdiler.¹⁶

Addams ve Starr'ın rahat yaşamlarını bırakıp mütevazı bir şekilde, yoksullarla yan yana yaşamayı seçmeleri bazılarına tuhaf gelse de, Addams bunun insan doğasına daha uygun olduğunu nitekim zengin fakir, sağlıklı hastalıklı, verimli çorak olarak sınıflandırılacak sosyolojik tüm endikasyonların hayatın merkezinde yer aldığı farklı nüfus gruplarının birbirlerini görmezden gelerek ve ihmal ederek yaşayabilmelerinin olanak dahilinde olmadığını, "Hull House'un, bir yerleşim evi modeli olarak, yoksul ve zengin sınıfların birbirlerine bağımlılıklarının karşılıklı olduğu esasına göre faaliyette bulunduğunu ifade etmiştir.¹⁷

¹³ Knight, Louse. W, a.g.e. s.131

¹⁴ Addams, Jane, a.g.e. s.69

¹⁵ Shields, Patricia. M. and Soeters, Joseph. "Peaceweaving : Jane Addams, Positive Peace and Public Administration." *American Review of Public Administration*, 47(3), 2017, s. 323-339.

¹⁶ Addams, Jane, a.g.e. s.59

¹⁷ Addams, Jane, a.g.e. s.72

Addams, yoksulları izole etmenin onları zarara uğrattığına ve bu zararın daha fazla izole edilmeyi haklı göstermek için kullanıldığına sıkı sıkıya inanmaktaydı. Her ne kadar kendisi “sosyal hizmetin annesi” olarak kabul edilse de, kendini sosyal hizmet uzmanı olarak tanımlamıyordu ve her ne kadar orada insanlara hizmet edilmiş olsa da yerleşim evini bir sosyal hizmet merkezi olarak görmüyordu. Hull House, farklı sınıflardan ve etnik kökenlerden insanların doğal bir şekilde bir araya gelebildiği bir ortak yaşam alanıydı. Zaman zaman, duruma bağlı olarak insanlara yardım edilebilirdi, ancak Addams’a göre Hull House “sahip olanların”, “sahip olmayanlara” yardım ettiği bir yer değildi. Bu anlamda, eğitilmiş ve varlıklı insanların yoksullara hizmet etmek için geldiği bir yer değil, varlıklıların ve yoksulların birbirleriyle birlikte var olup, birbirlerinden öğrendikleri ve kendi iç dünyalarını ve kültürlerini genişlettikleri bir yerdi.¹⁸

ABD’de birçok yerleşim evi kiliseler tarafından yönetilmiş ve etkinliklerine Hristiyan değerleri katılmış olsa da, Hull House büyük ölçüde sekülerdi ve Addams, bazıları tarafından seküler bir hümanist olarak tanımlanmıştır.¹⁹

Chicago’da işçi sınıfı mahallelerinde topluluğun ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla çalışan başka organizasyonlar zaten mevcut olmasına rağmen, Hull House’u diğerlerinden ayıran iki önemli unsur vardı. Birincisi, topluma edebiyat ve sanat gibi kültürel faaliyetler sunmanın önemini kabul etmesiydi; ikincisi ise teolojik eğitim vermek yerine pedagojik ve kente özgü tutum ve değerler kazanmaya yönelik eğitimler müfredatta ön plana çıkmaktaydı. Bu şekilde, topluluğun ihtiyaçlarına yanıt vermek amacıyla yalnızca spor salonu, kreş ve anaokulu gibi hizmetler sunulmakla kalmadı, aynı zamanda Hull House, topluma kültür ve eğitim sunmak için seminerler, sosyal kulüpler, eğitim ve tartışma grupları ile 1891’de açılan bir sanat galerisi gibi birçok etkinlik düzenledi. Bu faaliyetler, 1900 yılında haftada 3.000’den fazla kişinin Hull House’u ziyaret etmesine olanak sağladı. Tüm bu unsurlar, Hull

¹⁸ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.36

¹⁹ Scimecca, Joseph. A., and Goodwin, Glenn. A. “Jane Addams: The First Humanist Sociologist.” *Humanity & Society*, 27(2), 2003, s. 143–157.

House'un şehirde diyalog, tartışma ve düşünce için referans alınan bir mekan haline gelmesini sağladı.^{20 21}

Jane Addams bu mücadelesinde yalnız değildi; sosyal adalet ve insan hakları için farklı akademik seviyelerden ve disiplinlerden kadınlarla birlikte çalıştı. Addams ve Starr'a, Hull House'da, Florence Kelley, Alice Hamilton, Julia Lathrop, Sophonisba Breckinridge ve Grace ve Edith Abbott gibi diğer tanınmış sosyal adalet öncüleri de katılmıştır. Addams ve meslektaşları Hull House sakinleri ile birlikte, fabrikalardaki çalışma koşullarını iyileştirmek, kadınlar için sekiz saatlik iş günü, kadınların oy hakkı, cinsel köleliğin kurbanı olarak gördükleri fahişeliğin yasallaştırılmasına karşı durmak, daha iyi konut koşulları, sokakların hijyenini artırmak, güvenli oyun alanları sağlamak, adalet sisteminde yetişkinler ile çocukların ayrılmasını sağlamak, ilk çocuk mahkemesi gibi birçok sosyal reform çabasına yoğun şekilde katılmışlardır.²² Bu çabalar, Amerika Birleşik Devletleri'nde ilk çocuk denetimli serbestlik memurlarını sağlayan Çocuk Koruma Derneği'nin (JPA) kurulmasına yol açmıştır. JPA, çocuk işçiliği ve istismarı, ihmal ve fuhuşla mücadele etmiştir. 1910'da Addams, Ulusal Sosyal Hizmet Konferansı'nın ilk kadın başkanı olmuştur.²³ Hull House'daki faaliyetler ve araştırmalar, birçok insanın iş birliği sayesinde mümkün olmuştur. Bu nedenle Jane Addams, hiçbir zaman kendi adına konuşmamış, daima yapılan işleri ve elde edilen başarıları Hull House sakinlerine atıfta bulunarak anlatmıştır.²⁴

Addams'ın temel yönlendirici felsefesi, insan yaşamının onuru ve değeri üzerine olan vurgusuydu; bu değer, günümüz Sosyal Hizmet Etik Kuralları'nda da titizlikle korunmaktadır. Hull House çalışmalarında Addams, sürekli olarak karşılaştığı çeşitli insanlarda gördüğü "iyiliğe" atıfta bulunur, en zor yaşam koşullarındaki insanların sıcaklığına, nezaketine ve cömertliğine hayran kalırdı. Hull House'daki bu tutumunun felsefesini şu sözlerle belirtmekteydi; "insanları birbirine benzer kılan şeyler, onları ayıran şeylerden daha güzel ve daha iyidir. Bu

²⁰ Knight, Louse. W. "Jane Addams and Hull House: Historical Lessons on Nonprofit Leadership." *Nonprofit Management and Leadership*, 2(2), 2006, s. 125–141.

²¹ Addams, Jane, a.g.e. s.63

²² Shields, Patricia. M. (Ed.). *Jane Addams: Progressive Pioneer of Peace, Philosophy, Sociology, Social Work and Public Administration*. Springer, 2017. s.27

²³ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.37

²⁴ Addams, Jane, a.g.e. s.71

temel benzerlikler, doğru şekilde vurgulanırsa, ırk, dil, inanç ve gelenek gibi daha az önemli farklılıkları kolayca aşar”.²⁵

Hull House’un yürüttüğü sosyal adalet mücadelesinde, bireylerin birbirlerine yardım etmeleri ve birlikte çalışmaları amaçlanmıştır.²⁶ Ayrıca, yapılan çalışmalar üç temel ilkeye dayanmıştır. Bunlar, topluluk sakinlerinin katılımı ve iş birliği içinde çalışarak ihtiyaçlarına yanıt verme, tüm insanların onuruna saygı duyma ve son olarak, yoksulluk ve eşitsizlik nedenlerinin yapısal bir olgu olarak kavranmasıdır.²⁷ Bu, sosyal adalet için mücadele ederken, yerleşim (settlement) evlerinde yoksulluk ve sosyal sorunların bireysel faktörlerin ötesine geçtiği, dolayısıyla bu sorunlarla mücadele etmek için yalnızca bireysel düzeyde çalışmanın yeterli olmadığı ve bunların toplumsal olgular olarak incelenmesi gerektiği anlamına geliyordu.²⁸ Yerleşim evlerinde yapılan çalışmalar, üç “R” mottosuyla özetlenmiştir: İkamet (Residence), Araştırma (Research) ve Reform.²⁹ Bu şekilde, yerleşim evlerinde gönüllü olarak yaşayanlar, yoksulluk ve sosyal dışlanma içinde yaşayan diğer insanlarla bir arada bulunarak bu sorunları daha iyi anlayabiliyorlardı.³⁰ Tüm bunlar, sosyoloji biliminin Chicago’da yayılmaya başladığı dönemde Hull House’un zaten bir araştırma ve sosyal değişim merkezi haline gelmesini sağladı ve Chicago Üniversitesi’nden bazı akademisyenlerle Hull House sakinleri arasında yakın bir iş birliğine olanak tanıdı.³¹

Doğal olarak Hull House, araştırma, eğitim ve tartışma için bir mekana da dönüşmüş oldu. Bununla birlikte Hull House’un Chicago Üniversitesi’nin sahip olmadığı bir unsuru da vardı: toplulukla doğrudan temas etmesi. Hull House’un temel amacı sosyal değişime katkıda bulunmak ve sosyal adalet için mücadele etmek olsa da, dönüşüm faaliyetlerine başlamadan önce bu durumların araştırılması gerektiği

²⁵ Addams, Jane, a.g.e. s.73

²⁶ Shields, Patricia. M. and Soeters, Joseph, a.g.e. s.325

²⁷ Malekoff, Andrew and Papell, Catherine. P. “Remembering Hull House, Speaking to Jane Addams, and Preserving Empathy.” *Social Work with Groups*, 35(4), 2012, s. 306–312. s.307

²⁸ Melgar, Patricia et.al. “Jane Addams, Coherence in Uncertain Times: A Political Entrepreneurship in Social Work.” *Social and Education History*, 10(3), 2021, s. 362-379.

²⁹ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.367

³⁰ Addams, Jane, a.g.e. s.75

³¹ Shields, Patricia. M. a.g.e. s.132

biliniyordu.³² Ancak Addams, Hull House'un "sosyolojik bir laboratuvar" olarak adlandırılmasına karşı çıkmıştır; çünkü onun da açıkladığı gibi, "yerleşim evleri, bu ifadenin çağrıştırdığından çok daha insani ve kendiliğinden olmalıdır; ancak yine de sakinlerin, kendi mahallelerini başka herkesten daha iyi bilmeleri ve oradaki deneyimlerinin inançlarını etkilemesi kaçınılmazdır".^{33 34}

Bunun bir örneği, Hull House'da gerçekleştirilen en bilinen çalışmalardan biri olan "House Maps and Papers" (1895) çalışmasıdır. Bu çalışmada, bölge sakinleriyle anketler yapılmış ve mahallede yaşayan farklı milliyetleri ve topluluk üyelerinin iş durumlarını gösteren kent haritaları hazırlanmıştır; bu çalışma, 1902'de konut yasasının çıkarılmasına öncülük etmiştir.³⁵ Benzer şekilde, küçük yaşta çalışmanın getirdiği riskler gibi unsurlar da analiz edilmiş ve çocuk işçiliğini düzenleyen yasaların değiştirilmesinde kullanılmıştır.³⁶

Jane Addams'ın felsefesi, John Dewey ve George Herbert Mead ile birlikte Klasik Amerikan pragmatizminin gelişimine katkı sağlamıştır, ancak bu rolü 1990'lara kadar fark edilmemiştir.³⁷ Pragmatizm teorisine göre, bir dizi fikir, yalnızca pratikte başarıyla test edildikleri sürece doğru kabul edilir. Bu nedenle bilgi, insanlarla çevreleri arasındaki etkileşimde gelişir.³⁸ Dewey, bunu sıradan insanların deneyimlerine dayanan sosyal ve toplumsal bir süreç olarak ele almıştır.³⁹ Pragmatist için hakikat, belirli bir çevreye uygun olarak neyin işe yaradığına bağlıdır, dolayısıyla çevre değiştikçe hakikat de değişir. Dewey'nin sosyal eylem ile bilginin birbirine bağımlı olduğu inancı, onu Addams ve Hull House çalışmalarıyla entelektüel bir iş birliğine yöneltmiştir. Dewey teorisini inşa edip geliştirirken, Addams bu teoriyi fiilen yaşamış ve test etmiştir; ancak bazı akademisyenler, Addams'ın Amerikan pragmatizminin

³² Addams, Jane, a.g.e. s.76

³³ Addams, Jane, a.g.e. s.78

³⁴ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.367

³⁵ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.367

³⁶ Shields, Patricia. M. and Soeters, Joseph, a.g.e. s.328

³⁷ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.37

³⁸ Pfeiffer, Raymond. "Introduction to Classic American Pragmatism." *Philosophy Now*, 43, 2003, s. 6–7.

³⁹ Ormerod, Richard. "The History and Ideas of Pragmatism." *Journal of the Operational Research Society*, 57(8), 2006, s. 892–909.

gelişimindeki rolünün gerektiği gibi takdir edilmediğini düşünmektedirler.⁴⁰

Addams'ın pragmatizmi, kadınların deneyimlerine uygulandığı için feminist olarak tanımlanmıştır; ancak o, Addams kendini feminist olarak tanımlamamıştır.⁴¹ Onun yaklaşımı, sosyalistlerden, feministlerden, işçi sendikalarından veya siyasi liderlerden gelen fikirlerden ziyade sosyal uyum ve iş birliğini daha çok önemsemiştir. Ne bir kapitalist ne de bir sosyalist olan Addams, bugünün kutuplaşmış siyasi ikliminde ılımlı ya da bağımsız bir kişi olarak görülebilirdi. Her tür aşırılıktan kaçınmıştır.⁴² 1910 yılında Hayırseverlik ve İslah Konferansı'ndaki başkanlık konuşmasında şu sözleri dile getirmiştir: "Acaba modern sanayileşmemiz bu kadar yeni olduğu için mi onu etrafımızdaki yoksullukla ilişkilendirmekte bu kadar yavaş kaldık? Ancak sosyal koşulların incelenmesi, yoksulluğun ortadan kaldırılması yükümlülüğü, ne bir siyasi partiye ne de bir ekonomik okula ait olabilir; 'Aç olana eklemek veriyorsun, ama daha iyisi hiç kimsenin aç kalmaması ve senin de eklemek zorunda olmamandır' diyen kişi bir sosyalist olmak zorunda değildir."⁴³

Addams, tek bir değerler bütününe bağlı bir topluluk inşa etmeye çalışmamış, bunun yerine tartışmanın, iş birliğinin ve karşıt fikirlerin gerçek bir toplumsal ilerlemeye yol açmasına olanak tanıyan bir alan yaratmayı hedeflemiştir. Pragmatizm ruhuyla, kimin haklı olduğuyla değil, insan ıstırabını hem yüzeyde hem de köklerinde hafifletmek açısından neyin işe yaradığıyla ilgilenmiştir. Her zaman teorik anlayış arayışını, bu hedef doğrultusunda pratik sosyal eylemle birleştirmiştir. Addams, son derece tarafsız bir duruşa sahipti ve bir konuyu önyargısız bir şekilde ortaya koyabilir, herkesin bakış açısına adil bir şekilde yer vererek her açıdan ele alabilirdi. Bu yaklaşım, hem topluluklarımızda hem de sınıflarımızda yaşanan bugünkü siyasi bölünmelere dikkate değer bir uygulanabilirlik sunmaktadır.⁴⁴

⁴⁰ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s. 38

⁴¹ Addams, Jane, a.g.e. s.81

⁴² Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.38

⁴³ Addams, Jane, a.g.e. s.23

⁴⁴ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.38

Addams'ın felsefesinde öğrenme sadece olgusal bilgilere dayanmaz; yeni deneyimlere açık olmayı ve önceden oluşmuş bilgileri bırakabilmeyi gerektirir. Bu fikir, çeşitli geçmişlerden gelen insanları aynı fiziksel alana yerleştirerek “biz” ve “onlar” şeklinde düşünmeye neden olan mesafeyi ortadan kaldıran yerleşim evi hareketinin temelini oluşturmaktadır. Addams, kendi deneyimleri ve gözlemleri aracılığıyla, başkalarına aktif ve empatik bir şekilde ilgi göstermenin önceden sahip olunan fikirleri bırakabilme gücüne sahip olduğunu göstermiştir.⁴⁵

İlk kez çocuk işçiliği sorununu, 12 saatlik vardiyalarda şekerleme fabrikalarında çalışan ve bu nedenle şeker yemek istemeyen bir grup çocukla karşılaştığında öğrenmiştir. Addams, çocuk işçiliğinin gerçekliğinden tiksiniş olsa da, bu durumu daha derinlemesine anlamak için kendi tepkisini bir kenara bırakabilmiştir. Bir ebeveynin çocuğunu çalıştırmaya neden izin verdiğini anlamaya çalışmıştır. Bir şirket, neden çocukları çalışan olarak seçer? Yüzeyde kötü bir politika gibi görünen bu durumu anlamaya çalışırken, daha az belirgin ya da gizli kalmış gerçekleri keşfetmiş ve böylelikle reform için en etkili yaklaşımı belirlemiştir.⁴⁶

Addams, “Hull House'da Geçirdiğim Yirmi Yıl” adlı eserinde, ailelerin çocuklarını çalışmaya göndermelerine neden olan durumları anlamaya çalıştığı sürece bahseder:

“Çocukların, yalnızca yaşlı göçmenlerden daha iyi İngilizce konuştukları ve daha düşük ücretleri kabul etmeye istekli oldukları için değil, aynı zamanda ebeveynlerinin de giderek onların kazançlarıyla geçinmeyi kolay buldukları birçok aileyi tanımaya başladık. Tüm çocukluk döneminde zeytin toplayıp portakal paketleyen bir Güney İtalyan köylüsü, yaptığı sağlıklı açık hava işinin, Chicago'da fabrikada uzun saatler çalışan çocuğunun karşılaştığı zorlukları hemen algılayamaz.”⁴⁷

Bu durum, reformların yalnızca çocukların ihtiyaçlarını değil, ebeveynlerin kaygılarını ve yüklerini de kapsaması gerektiği anlayışını doğurur. Addams, yasaları değiştirmenin tek başına çocukları korumaya yetmeyeceğini, toplulukların çocuklarının kazancına muhtaç yoksul

⁴⁵ Addams, Jane, a.g.e. s.132

⁴⁶ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.39

⁴⁷ Addams, Jane, a.g.e. s.133

hanelerin sıkıntılarını ele almadığı sürece bunun başarısız olacağını bilmekteydi. Bu şekilde, Addams her durumu bütünüyle ele alarak, mikro düzeydeki sorunlardan makro düzeydeki yasaları kapsayan bir perspektifte toplumsal olay ve olguları, yeni fikirlere açık bir yaklaşımla (revizyonist) değerlendirmiştir.⁴⁸

Jane Addams ve Savaş Karşıtlığı

Jane Addams, 1898'deki İspanyol-Amerikan Savaşı nedeniyle barışla ilgili konular üzerinde çalışmaya başladı. Bu uluslararası düzeyde barış ve savaşla ilgili çalışmaları sonucunda, Addams 1907 yılında "Newer Ideals of Peace" (Barışın Yeni İdealleri) adlı kitabını yayımladı.⁴⁹

Hull House'ta edindiği deneyimler ve bilgi birikimiyle, Jane Addams, olumlu barış kavramlarını geliştirdi.⁵⁰ Bu kavramla beraber çalışmalarını yalnızca Hull House mahallesiyle sınırlamamaya karar verdi. Addams, çalışmalarında bağlılığın herkese genişletilebileceğini kavradı.⁵¹ Hull House'taki deneyimleri ve dışlanma ve eşitsizlik içinde yaşayan insanlarla çalışmaları, ona savaşın köklerinden birinin adaletsiz sosyal düzen olduğunu ve toplumsal değişimin şiddet içermeyen işbirliği yoluyla sağlanabileceğini düşündürdü.⁵² Hull House'ta farklı milletlerden insanların işbirliği yaparak yaşadıkları zorlukları aşmalarına yönelik tecrübeleri, ona farklı geçmişlere sahip olsalar bile birlikte yaşamın mümkün olduğunu gösterdi; farklı dinlerden ve milletlerden komşular arasındaki önyargılar zamanla kaybolacaktı.⁵³ Bu, ona Birinci Dünya Savaşı'nın sonucunda savunmasız durumda olan topluluklar da dâhil olmak üzere, bu anlayışın uluslararası alanda genişletilebileceğini fark ettirdi.⁵⁴

⁴⁸ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.39

⁴⁹ Pratt, Scott. L. "Jane Addams: Patriotism in Time of War." *Midwest Studies in Philosophy*, 28(1), 2004, s. 102–118.

⁵⁰ Shields, Patricia. M. and Soeters, Joseph, a.g.e. s.331

⁵¹ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.368

⁵² Deegan, Mary. J. "Jane Addams on Citizenship in a Democracy." *Journal of Classical Sociology*, 10(3), 2010, s. 217–238.

⁵³ Sullivan, Maura. "Social Work's Legacy of Peace: Echoes from the Early 20th Century." *Social Work*, 38(5), 1993, s. 513–520.

⁵⁴ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.368

Addams'a göre barış, yalnızca savaşın yokluğu değil, aynı zamanda aile ve komşular arasındaki ilişkilerden ulusal ve uluslararası düzeydeki ilişkilere kadar olumlu bağların varlığıydı; barışı sosyal adalet, demokrasi ve işbirliği gibi unsurların bu bağlara dâhil edilmesi olarak anlıyordu.⁵⁵ Addams için savaş, sanayi toplumunda en ilerici olarak gördüğü değer ve uygulamalarla çelişiyordu ve gerçek ilerlemenin yalnızca karşılıklı anlayışla sağlanabileceğini, bunun ise savaşta imkânsız olduğunu düşünüyordu.⁵⁶

Addams bu görüşte yalnız değildi; örneğin, onun açıkladığına göre, savaş karşısında bir tepki formüle etmek için yoksullukla mücadele eden sosyal hizmet uzmanlarından oluşan bir grup bir araya gelmişti. Hepsi, deneyimlerinden, dostane ve işbirliğine dayalı bir ilişkinin mümkün olduğunu biliyorlardı ve Birinci Dünya Savaşı farklı milletlerden komşuları ayırmış olsa da, sosyal hizmet uzmanları için ulusal kimliklere göre ayırım yapmak hayal bile edilemezdi.⁵⁷

1914'te Birinci Dünya Savaşı'nın başında, savaşın uluslararası düzeyde yönetilmesine imkân tanıyan uluslararası yapılar mevcut değildi. Savaşın ilk yılında, ABD'nin çatışmadaki müzakereci rolünü savunan çeşitli örgütler kuruldu ve bunlardan biri, 1915'te Jane Addams tarafından kurulan Kadınların Barış Partisi (WPP) idi.⁵⁸

Birinci Dünya Savaşı sırasında, Jane Addams barışı savunan ve Amerika Birleşik Devletleri'nin savaştaki arabuluculuk rolünü destekleyen birçok etkinliğe aktif olarak katıldı. Mart 1915'te Addams, 28 Nisan-1 Mayıs tarihleri arasında Lahey'de düzenlenen Uluslararası Kadınlar Kongresi'ne katılmak ve başkanlık etmek üzere bir davet aldı. Çoğu Kadınların Barış Partisi üyesi olan 47 Amerikalı kadın, bu daveti kabul etti. Kongre, o dönemde hem tarafsız hem de savaş halinde olan 12 ülkeden yaklaşık 1.200 kadının bir araya gelmesini sağladı.⁵⁹

Ayrıca, kongrede her ülkeden beş kadının katıldığı, belirli aralıklarla toplanarak kongrede belirlenen hedeflere ulaşmak için çalışacak olan

⁵⁵ Shields, Patricia. a.g.e. s.37

⁵⁶ Hutchings, Kimberly. "War and Moral Stupidity." *Review of International Studies*, 44(1), 2018, s. 83–100.

⁵⁷ Addams, Jane. *Peace and Bread in Time of War*, University of Illinois Press, 2002. s.32

⁵⁸ Sullivan, Maura. a.g.e. s.517

⁵⁹ Addams, Jane. 2002. a.g.e. s.33

Kalıcı Barış İçin Uluslararası Kadın Komitesi (ICWPP) kuruldu. Ülkeler arasında arabuluculuk yapılması için bir plan da önerildi. Bu plan çerçevesinde, 13 kadın, savaştan ve tarafsız hükümetlerin başlıca devlet adamlarını ziyaret etti.⁶⁰ Aynı şekilde Addams, Balch ve Hamilton, deneyimlerini ve gözlemlerini “Women at the Hague” (Lahey'deki Kadınlar) kitabında paylaştılar.⁶¹

Jane Addams'ın barış mücadelesi ateşkesle sona ermedi; ölümüne kadar uluslararası alanda barış için çalışmaya devam etti. Savaşın sonunda Kadınların Barış Partisi, Kadınların Uluslararası Barış ve Özgürlük Birliği (WILPF) tarafından bünyesine alındı ve Jane Addams örgütün başkanı seçildi.⁶²

Birinci Dünya Savaşı'ndan itibaren, Jane Addams aktif olarak siyasi arenada yer aldı ve bir politika girişimcisi haline geldi.⁶³ Politik girişimci, yeni fikirleri siyasi arenaya taşıyarak politika değişimini mümkün kılan kişi olarak tanımlanır.⁶⁴ Addams da tam olarak bunu yaptı: Birinci Dünya Savaşı sırasında ABD'nin arabuluculuk rolü üstlenmesi için siyasi arenada çalıştı ve sadece ABD'de değil, dünya genelinde barışı savundu.⁶⁵

1909 ve 1915 yılları arasında Jane Addams, popüleritesinin zirvesine ulaştı ve Hull House'taki çalışmaları sayesinde tanınan ve saygı duyulan bir aktivist ve yazar oldu.⁶⁶ Ancak, Birinci Dünya Savaşı'na karşı çıkışı, itibarında olumsuz anlamda bir değişikliğe yol açtı.⁶⁷

Aldığı eleştirilerin bir nedeni, sosyal hakların savunulmasında aldığı rol bir kadın olarak toplumsal olarak kabul görülmesiyle birlikte barış mücadelesine odaklandığında, toplumsal olarak erkeklere ayrılmış bir alana girmesiydi. Addams, geleneksel olarak erkeklere ait olan kamu ve

⁶⁰ Sullivan, Maura. a.g.e. s.518

⁶¹ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.370

⁶² Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.370

⁶³ Mintrom, Michael and Norman, Phillipa. “Policy Entrepreneurship and Policy Change.” *The Policy Studies Journal*, 37(4), 2009, s. 649–668.

⁶⁴ Hogan, John. & Feeney, Sharon. “Crisis and Policy Change: The Role of the Political Entrepreneur.” *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy*, 3(2), 2012, s. 1-24.

⁶⁵ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.371

⁶⁶ Franklin, Donna. L. “Mary Richmond and Jane Addams : From Moral Certainty to Rational Inquiry in Social Work Practice.” *Social Service Review*, 60(4), 1986, s. 504–525.

⁶⁷ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.371

siyasi alana adım attığında eleştirilmeye başlandı. Ancak onun için barış mücadelesi, sosyal adalet mücadelesiyle bağlantılıydı ve bu iki alan birbiriyle ilişkiliydi, yaşamı boyunca her ikisini de gerçekleştirmeye çalışmıştı.⁶⁸

Addams'ın belirttiği gibi, Birinci Dünya Savaşı sırasında ABD savaşa katıldığında, askerler için hayranlık duyulurken, savaşın gereksiz olduğunu söyleyenler hain ve korkak olarak görülüyordu. Ayrıca, barış yanlısı hareket, ABD'yi dünya ile ilişkilerinden koparmak istemekle suçlanıyordu.⁶⁹

Addams yalnız değildi; savaşa karşı çıkan birçok kadın ve erkek vardı ve çoğu, bu pozisyonları nedeniyle ciddi cezalarla karşılaştı. Barış yanlısı tavırlarından ötürü birçok insan sonuçlarına katlanmak zorunda kaldı.⁷⁰

Ayrıca savaş sonrası dönemde, Jane Addams'ın göçmen hakları için verdiği mücadele nedeniyle, onu vatansever olmamakla suçlayan bir anti-göçmen hareket de vardı.⁷¹

Yıllar boyunca, basın ve vatandaşlarından Addams'a karşı tepkiler sürdü ve bu tepkiler ateşkesle sona ermedi. Savaşın sonra da Addams, barış ve sosyal adalet mücadelesine devam etti.⁷²

Sonunda, 1929 Büyük Buhran döneminde Jane Addams'a yönelik eleştiriler azaldı ve çalışmaları takdir edildi. 1931'de Nobel Barış Ödülü'ne layık görüldü.⁷³ 1935'teki ölümünden sonra, Addams'ın hayatı boyunca yaptığı çalışmalar tekrar tanındı ve saygı gördü.⁷⁴

Addams'ın Felsefesinin Modern Sosyal Hizmet Eğitimi Bağlamında Uygulanması

Addams sosyal hizmet eğitimiyle doğrudan ilgilenmemiş olmasına rağmen göçmenlik, kadın sorunları, işsizlik, iş gücü, yoksulluk, çocuk refahı ve toplumsal barış gibi ele aldığı konular, günümüz sosyal

⁶⁸ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.371

⁶⁹ Addams, Jane. 2002. a.g.e. s.35

⁷⁰ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s. 372

⁷¹ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.372

⁷² Shields, Patricia. a.g.e. s.162

⁷³ Melgar, Patricia et.al. a.g.e. s.373

⁷⁴ Misztal, Barbara. A. "A Nobel Trinity: Jane Addams , Emily Greene Balch and Alva Myrdal." *American Sociologist*, 40, 2009, s. 332–353.

hizmetiyle doğrudan ilgilidir. Dolayısıyla Addams'ın felsefesi modern sosyal hizmet eğitimi açısından son derece değerli bir kaynak olarak değerlendirilmelidir.

Addams, 1910 Sosyal Hizmet Konferansı'ndaki başkanlık konuşmasında, mesleğin hayırseverlik ve iyileştirme işlerinden araştırma, önleme, savunuculuk ve yapısal reforma doğru geçişine odaklanmıştır.⁷⁵ Addams, yoksulluğun yalnızca mikro ve makro düzeydeki yaklaşımlarının bir araya gelmesiyle çözülebileceğini savunmuştur; bu yaklaşım, günümüz sosyal hizmet müfredatlarında şiddetle ihtiyaç duyulan bir duruştur.⁷⁶ ⁷⁷ Addams, bu iki yaklaşımın harmanlanmasının yoksulluğu ortadan kaldırmaya yönelik gerçek bir çabanın temelini oluşturduğuna inanmıştır.⁷⁸

Sosyal hizmet alanı, piyasa eğilimleri doğrultusunda doğrudan uygulamalara, yani mikro odaklı çalışmalara kaymıştır. Özellikle davranışsal sağlık alanında doğrudan uygulama çalışmalarına daha fazla ödül verilmesi, topluluk, politika ve savunuculuk alanlarında yapılan çalışmalara olan ilgiyi azaltmıştır. Günümüz öğrencileri, yapısal savunuculuğa odaklanan kariyer yollarını tercih etmemektedirler.⁷⁹ Oysa Sosyal Hizmet Eğitimi Konseyi'nin (CSWE) programlardan “insan haklarını, sosyal, ekonomik ve çevresel adaleti geliştirmesini” talep etmektedir.⁸⁰ Mikro ve makro çalışmaların yeniden bütünleştirilmesi, sosyal hizmetin sağlık ve davranış bilimleri tarafından yönlendirilen bir pazarda faaliyet göstermesi nedeniyle oluşan bu izolasyonun yararlılığını sorgulayacaktır. Bireydeki sorunlara odaklanmak, bu sorunların kaynağı ve çözümünün bireyde olduğu varsayımına dayanır.⁸¹

⁷⁵ Adams, Jane, a.g.e. 145

⁷⁶ Reisch, Michael. “Why macro practice matters.” *Journal of Social Work Education*, 52(3), 2016, s. 258–268.

⁷⁷ Rothman, Jack and Mizrahi, Terry. “Balancing Micro and Macro Practice: A Challenge for Social Work.” *Social Work*, 59(1), 2014, s. 91–93.

⁷⁸ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.40

⁷⁹ Reisch, Michael. “Social Work Education and The Neo-liberal Challenge: The US Response to Increasing Global Inequality.” *Social Work Education*, 32(6), 2013, 715–733.

⁸⁰ Council on Social Work Education (CSWE). Educational and professional standards. 2024

⁸¹ Reisch, Michael. 2013. a.g.e. s.729

Addams ve Demokrasi

Hem Addams hem de Dewey demokrasinin, bireylerin potansiyellerini geliştirebileceği bir "yaşam biçimi" olduğunu ve bunun politik alanın ötesine geçerek kültürel, sosyal ve entelektüel alanlara yayıldığını açıklar. Esasen, Dewey ve Addams, demokrasiyi tüm insanlara ulaştırmaya çalışıyorlardı ki bu oldukça radikal ve cesur bir girişimdi. Addams'ın bir kadın olarak bu meselelerle yüzleşmesi bile başlı başına politik ve sosyal bir meydan okuma eylemiydi.⁸²

Demokrasi vatandaşları eşit ilan edebilir, ancak bu onların adaletini garanti etmez. Servet farkı ya da kadınların aynı işi yapmasına rağmen daha düşük ücret almaları gibi sonuçlar bu durumun nasıl ortaya çıktığının bir örneğidir. Bu, Addams için yeni bir kavram değildi, çünkü Hull House'da bunu ilk elden gözlemlemiştir. Demokrasi, adalet için gerekli ancak yeterli bir koşul değildir. Demokrasi, vatandaşların birbirleriyle etkileşime girebileceği ve daha birleşik ve adil bir toplum için çaba gösterebileceği bir ortam olmalıdır. Ancak, kronik yoksulluk bu katılımı engeller. Addams, demokrasinin Chicago'daki Hull House mahallesindeki herkese ulaşmadığının farkındaydı ve onlar adına güvenli çalışma koşulları, minimum hijyen standartları ve çocuk işçiliği kısıtlamalarını sağlamak için çalışsa da, en çok yerel halkın demokrasiye katılım süreçlerinin önünü açtı ve buna ek olarak toplumun kendileriyle ilgili konularda demokratik karar alma süreçlerini destekledi.^{83 84}

Sonuç

Jane Addams, 19.YY'ın sonu 20.YY. başlarında tarım toplumundan modern topluma geçişin getirdiği büyük sorunlar ve savaş dönemlerinde daha Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi imzalanmadan insan haklarını, sosyal adaleti ve barışı savunan gerçek bir aktivisttir. Yaşam deneyimi ve gözlem kabiliyeti onun içindeki insan sevgisiyle birleşince yaşadığı toplumu ve barış çabalarıyla tüm dünyayı etkileyen bir sivil toplum örgütü lideri olmuştur. Toplumun sorunlarına kayıtsız kalmamış ve öncelikle onların nedenlerini anlamaya çalışmıştır. Çözüm yollarını araştırırken olumlu örnekleri incelemiş ve Londra'da gördüğü reformist

⁸² Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.41

⁸³ Adams, Jane, a.g.e. s. 154

⁸⁴ Hanesworth, Carolyn, a.g.e. s.42

Samuel Barnnet'in Toynbee Hall isimli toplum merkezi hareketinin Amerika'daki temellerini atmış, sanayinin olumsuz olarak en çok etkilediği Chicago'nun yoksul ve baskı gören mahallelerinde "Hull House" ismiyle kurduğu yerleşim evinde yaptığı çalışmaların olumlu sonuçlarını daha geniş kesimlere yaymıştır. Bu çalışmaları tek başına yapmamış her kesimi bir araya getiren diyalog ortamında gerçekleştirmiştir. Hull House'da mikro boyutta çözülen sorunları siyaseti kullanarak makro boyuta taşımış ve sosyal hizmetin önleyici, koruyucu, rehabilite edici müdahalelerini politika yapımcılarla birlikte kalıcı çözümlere ulaştırmıştır. Bütün mücadelelerini insan hakları, eşitlik, sosyal adalet, toplumsal ve dünya barışı ve demokrasi kavramlarını kullanarak yapmıştır. Addams'ın fikirleri, felsefesi ve çalışmalarının sosyal hizmetin 2014 yılında yapılan son tanımını bire bir karşıladığı görülmektedir. Gerek medikal model ile birey odaklı mikro çalışmaların etkisi gerekse devletlerin ve sosyal hizmet kurumlarının politikaları nedeniyle sosyal hizmetin bütüncül ve makro seviyedeki çalışmalarının yaygın olmaması bugün sosyal hizmetin en büyük açmazlarından birisi olmuştur. Bir asır öncesinde mikro ve makro çalışmaları birleştirip işe vuruk çözümler üreten bir sosyal hizmet liderini yeterince incelememek ve onu rol model olarak almamak sosyal hizmet mesleği için büyük bir kayıptır. Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonu (IFSW) ve Uluslararası Sosyal Hizmet Okulları Birliğinin (IASSW) çabalarıyla 2014 yılında sosyal hizmetin bugün kullanılan tanımına uygun olarak sosyal hizmet eğitim kurumlarında Jane Addams'ın mikro ve makro boyutta uyguladığı yöntemleri içeren ve beşeri bilimleri de kapsayan eğitim müfredatlarının oluşturulması ve vaka temelli uygulamaların yapılmasına ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Kaynakça

Addams, Jane. *Twenty Years at Hull House*, Open Road Integrated Media, Inc., 2021. *ProQuest Ebook Central*,

<https://ebookcentral.proquest.com/lib/amenderes/detail.action?docID=4747084>. (Orjinal Basım 1910, ikinci basım 1961)

Addams, Jane. *Peace and Bread in Time of War*, University of Illinois Press, 2002. *ProQuest Ebook Central*,

<https://ebookcentral.proquest.com/lib/amenderes/detail.action?docID=3414275>.

Branco, Francisco. "The Circle of Social Reform: The Relationship Social Work- Social Policy in Addams and Richmond. *European Journal of Social Work*, 19(3-4), 2016, s.405-419.

<http://dx.doi.org/10.1080/13691457.2015.1084272>

Briggs, Asa, and Anne, Macartney. *Toynbee Hall (Routledge Revivals) : The First Hundred Years*, Taylor & Francis Group, 2011. *ProQuest Ebook Central*, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/amenderes/detail.action?docID=1123165>.

Council on Social Work Education (CSWE). Educational and professional standards. 2024.

https://www.cswe.org/searchresults/?keyword=Educational+and+professional+standards.&pg=&custom_page_type=Content

Deegan, Mary. J. "Jane Addams on Citizenship in a Democracy." *Journal of Classical Sociology*, 10(3), 2010, s.217-238.

<https://doi.org/10.1177/1468795X10371714>

Franklin, Donna. L. "Mary Richmond and Jane Addams : From Moral Certainty to Rational Inquiry in Social Work Practice." *Social Service Review*, 60(4), 1986, s.504-525. <http://www.jstor.org/stable/30012363>

Hanesworth, Carolyn. "Reaching Back to Go Forward - Applying the Enduring Philosophy of Jane Addams to Modern-Day Social Work Education." *The Routledge Handbook of Critical Pedagogies for Social Work*, edited by Christine Morley, et al., Taylor & Francis Group, 2020. *ProQuest Ebook Central*, <http://ebookcentral.proquest.com/lib/amenderes/detail.action?docID=6023725>

Hogan, John. & Feeney, Sharon. "Crisis and Policy Change: The Role of the Political Entrepreneur." *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy*, 3(2), 2012, s.1-24. <https://doi.org/10.1515/1944-4079.1108>

Hutchings, Kimberly. "War and Moral Stupidity." *Review of International Studies*, 44(1), 2018, s.83-100. <https://doi.org/10.1017/S0260210517000274>

International Federation Social Workers-Uluslararası Sosyal Hizmet Uzmanları Federasyonu (IFSW). Global Definition of Social Work. 2014 <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>

Knight, Louise W. *Citizen: Jane Addams and the Struggle for Democracy*, University of Chicago Press, 2005. *ProQuest Ebook Central*, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/amenderes/detail.action?docID=408209>.

Knight, Louse. W. "Jane Addams and Hull House: Historical Lessons on Nonprofit Leadership." *Nonprofit Management and Leadership*, 2(2), 2006, s. 125-141. DOI:[10.1002/nml.4130020204](https://doi.org/10.1002/nml.4130020204)

Malekoff, Andrew and Papell, Catherine. P. "Remembering Hull House, Speaking to Jane Addams, and Preserving Empathy." *Social Work with Groups*, 35(4), 2012, s.306–312.

<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/01609513.2012.673086?needAccess=true>

Melgar, Patricia; Plaja, Teresa; Munté, Ariadna, and Redondo, Gisela. "Jane Addams, Coherence in Uncertain Times: A Political Entrepreneurship in Social Work." *Social and Education History*, 10(3), 2021, s.362-379.

<https://dx.doi.org/10.17583/hse.8771>

Mintrom, Michael and Norman, Phillipa. "Policy Entrepreneurship and Policy Change." *The Policy Studies Journal*, 37(4), 2009, s.649–668. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111%2Fj.1541-0072.2009.00329.x>

Misztal, Barbara. A. "A Nobel Trinity: Jane Addams , Emily Greene Balch and Alva Myrdal." *American Sociologist*, 40, 2009, s.332–353.

<https://doi.org/10.1007/s12108-009-9081-2>

Ormerod, Richard. "The History and Ideas of Pragmatism." *Journal of the Operational Research Society*, 57(8), 2006, s.892–909.

<https://www.jstor.org/stable/4102403>

Pfeiffer, Raymond. "Introduction to Classic American Pragmatism." *Philosophy Now*, 43, 2003, s.6–7.

https://philosophynow.org/issues/43/An_Introduction_to_Classic_American_Pragmatism

Pratt, Scott. L. "Jane Addams: Patriotism in Time of War." *Midwest Studies in Philosophy*, 28(1), 2004, s.102–118.

<https://research.ebsco.com/c/dzkwkwn/viewer/pdf/oxyzdirovk?route=details>

Reisch, Michael. "Social Work Education and the Neo-liberal Challenge: The US Response to Increasing Global Inequality." *Social Work Education*, 32(6), 2013, s.715–733.

<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/02615479.2013.809200>

Reisch, Michael. "Why Macro Practice Matters." *Journal of Social Work Education*, 52(3), 2016, s.258–268.

<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/10437797.2016.1174652?needAccess=true>

Rothman, Jack and Mizrahi, Terry. "Balancing Micro and Macro Practice: A Challenge for Social Work." *Social Work*, 59(1), 2014, s.91–93.

<https://www.jstor.org/stable/pdf/23719548>

Scimecca, Joseph. A., and Goodwin, Glenn. A. "Jane Addams: The First Humanist Sociologist." *Humanity & Society*, 27(2), 2003, s.143–157.

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/016059760302700204>

Shields, Patricia. M. and Soeters, Joseph. "Peaceweaving : Jane Addams, Positive Peace and Public Administration." *American Review of Public Administration*, 47(3), 2017, s.323–339.

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0275074015589629>

Shields, Patricia. M. (Ed.). *Jane Addams: Progressive Pioneer of Peace, Philosophy, Sociology, Social Work and Public Administration*. Springer, 2017.

<https://doi.org/10.1007/978-3-319-50646-3>

Sullivan, Maura. "Social Work's Legacy of Peace: Echoes from the Early 20th Century." *Social Work*, 38(5), 1993, s.513–520.

<https://www.jstor.org/stable/pdf/23717147>

Extended Abstract

This article reviews the life, ideas, and works of Jane Addams (1860-1935), a prominent social reformer, sociologist, advocate for poverty alleviation, social justice, human rights, women's rights, and a staunch anti-war activist and Nobel Peace Prize laureate. Also, the paper explores her potential contributions to modern social work education and practice. The study draws on Addams' published books and articles, biographies written about her, and data from scientific articles indexed in Web of Science and Scopus.

Jane Addams was a true activist who championed human rights, social justice, and peace even before the United Nations Declaration of Human Rights was signed. Her activism emerged during the transition from an agrarian to a modern society at the end of the 19th and early 20th centuries, a period marked by significant social upheaval and warfare. Her unique combination of lived experience, keen observational skills, and deep love for humanity led her to become a civil society leader whose efforts not only transformed the community she lived in but also influenced global peace initiatives. Addams was never indifferent to societal issues and sought to understand the root causes of these problems.

In her quest for solutions, she examined positive models and applied the insights she gained from observing poverty in London to Chicago's impoverished and marginalized neighborhoods, most notably through the establishment of Hull House, a settlement house that addressed the negative impacts of industrialization. The success of Hull House became a model that spread to broader segments of society. Addams did not work in isolation; she fostered a collaborative environment that brought together individuals from diverse backgrounds to solve problems through dialogue. She successfully transformed micro-level solutions into macro-level reforms by leveraging politics, advancing preventive, protective, and rehabilitative social work interventions in concert with policymakers to create lasting solutions.

All her endeavors were anchored in the principles of human rights, equality, social justice, global peace, and democracy. It is evident that her ideas, philosophy, and body of work closely align with the 2014 definition of social work. The dominance of the medical model and the

individual-focused micro approaches, as well as the lack of widespread macro-level efforts by governments and social work institutions, have resulted in one of the greatest challenges facing social work today—the absence of a holistic and integrated approach.

Failing to adequately study Addams, a social work leader who integrated micro and macro-level solutions over a century ago, and not adopting her as a role model, represents a significant loss for the profession. It is deemed essential for social work education institutions to integrate into their curricula Addams' methods, which operate at both the micro and macro levels, alongside a strong emphasis on the humanities. Furthermore, the incorporation of case-based learning is seen as a necessary contribution to contemporary social work education.